

Sygn. akt II KO 33/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Roman Sądej

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

w sprawie **M. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 200 § k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu

w dniu 24 maja 2013 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w W. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu

równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt V K 263/11)

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w W. wpłynął w dniu 13 kwietnia 2011 r. akt oskarżenia przeciwko M. P. oskarżonemu o popełnienie przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. Sprawa do chwili obecnej nie została rozpoznana z uwagi na fakt, iż miejsce pobytu oskarżonego nie było znane Sądowi i dopiero w dniu 26 października 2012 r. uzyskano informację, że M. P. przebywa w Regionalnym Ośrodku Psychiatrii Sądowej w B. (k. 338 – 346).

Postanowieniem z dnia 6 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w W. wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Na uzasadnienie podniesiono, że wobec M. P. Sąd Okręgowy w W. orzekł w sprawie V K .../12, dotyczącej czynu z art. 148 § 1 k.k., środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym. W tej sytuacji w przedmiotowej sprawie poddano oskarżonego badaniom psychiatrycznym dla ustalenia stanu jego poczytalności w chwili czynu oraz możliwości brania udziału w postępowaniu sądowym. Z opinii psychiatrycznej, którą Sąd uzyskał w dniu 28 lutego 2013 r. wynika, że oskarżony w aktualnym stanie zdrowia może brać udział w postępowaniu sądowym (k. 354 – 358, tom II).

Sąd Rejonowy podkreślił, że nie jest możliwe przetransportowanie oskarżonego P. do innego ośrodka położonego blisko siedziby właściwego miejscowo sądu. Doprowadzenie oskarżonego bezpośrednio na rozprawę do Sądu Rejonowego w W. również nie jest możliwe ze względu na znaczną odległość do tego Sądu, wynoszącą w jedną stronę ponad 400 km. W tej sytuacji przekazanie sprawy do rozpoznania proponowanemu Sądowi Rejonowemu w P. pozwoliłoby na doprowadzenie bez większych przeszkód oskarżonego do tego Sądu, gdyż na terenie jego właściwości miejscowej znajduje się Regionalny Ośrodek Psychiatrii w B., w którym oskarżony przebywa.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w W. jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości”, uzasadniające skorzystanie z właściwości delegacyjnej na podstawie art. 37 k.p.k., przejawia się nie tylko w realnym zagrożeniu obiektywizmu w orzekaniu w zakresie odpowiedzialności karnej, lecz także w sytuacji wystąpienia rzeczywistych i poważnych utrudnień w sprawnym i szybkim przeprowadzeniu postępowania sądowego.

W realiach przedmiotowej sprawy przesłanka ta zachodzi w sposób jednoznaczny. W interesie dobra wymiaru sprawiedliwości leży dopuszczenie

odstępstwa od zasad wyznaczających właściwość sądu również wtedy, gdy odstępstwo to doprowadzi do usunięcia szczególnej sytuacji, która z powodu umieszczenia oskarżonego w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym w warunkach maksymalnego zabezpieczenia, stanowi przeszkodę do wydania w sprawie orzeczenia końcowego.

W toku postępowania przygotowawczego prowadzonego w niniejszej sprawie oskarżony został poddany badaniom psychiatrycznym. Biegli orzekli wówczas, że oskarżony w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego miał w pełni zachowaną zdolność rozpoznania znaczenia czynu oraz pokierowania swoim postępowaniem i może on brać udział w postępowaniu sądowym (k- 251 - 253). Kiedy jednak sprawę przekazano wraz z aktem oskarżenia do Sądu Rejonowego w W., Sąd powziął wiadomość, że oskarżony M. P. przebywa w Regionalnym Ośrodku Psychiatrii Sądowej w B., gdzie jest wykonywany orzeczonej w innej sprawie środek zabezpieczający. W tej sytuacji Sąd poddał oskarżonego badaniom psychiatrycznym, w rezultacie których biegli stwierdzili, że oskarżony może brać udział w prowadzonym postępowaniu karnym o czyn z art. 200 § 1 k.k., zaś przesłanki z art. 31 § 1 k.k. lub art. 31 § 2 k.k. w jego przypadku nie zachodzą (k.354 – 358). Podjęto również działania zmierzające do ustalenia, czy możliwe jest prowadzenie przedmiotowej sprawy przed Sądem Rejonowym w W. przy zapewnieniu transportu oskarżonego bądź to bezpośrednio z B., bądź z innego Ośrodka Psychiatrii Sądowej położonego bliżej siedziby tego Sądu.

Ustalono jednak, że doprowadzenie oskarżonego P. z Ośrodka w B. bezpośrednio na rozprawę do W. nie jest możliwe ze względu na znaczną odległość pomiędzy tymi miejscowościami, wynoszącą ponad 400 km. Nie jest także możliwe przetransportowanie oskarżonego do innego ośrodka położonego blisko siedziby właściwego miejscowo sądu – w realiach przedmiotowej sprawy byłby to Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w G. - z uwagi na brak miejsca oraz planowaną reorganizację Ośrodka. W przypadku oskarżonego tym bardziej jest to utrudnione, że środek zabezpieczający wobec M. P. wykonywany musi być w warunkach maksymalnego zabezpieczenia, a takimi warunkami dysponuje Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w B. (k. 367, 380 i 385).

W tej sytuacji jedynie przekazanie sprawy do prowadzenia Sądowi Rejonowemu w P. zapewni skutecznie udział oskarżonego w postępowaniu sądowym i przeprowadzenie sprawy bez dalszej zwłoki.

Co prawda „przeniesienie” sprawy do innego równorzędnego sądu niewątpliwie powoduje uciążliwość dla pozostałych uczestników procesu, jednakże nie powinny to być komplikacje uniemożliwiające zakończenie postępowania. Biegli psychiatrzy, którzy wydali w sprawie drugą opinię są również pracownikami Regionalnego Ośrodka Psychiatrii Sądowej w B. Odnosnie do zawnioskowanych w akcie oskarżenia świadków nie można wykluczyć ewentualnego przesłuchania przynajmniej części z nich w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w W.

Z tych też powodów Sąd Najwyższy podzielił argumenty wniosku Sądu Rejonowego w W. i przekazał przedmiotową sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P., który dysponuje też Zamiejscowym Wydziałem Karnym w G.